Oddychovo-náučný okruh Bučí laz

Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Geomorfologická jednotka:	Slanské vrchy
Geologická jednotka:	sopečné pohorie
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Juskova Voľa, otočka
Východisko:	Juskova Voľa, rázcestie turistických značiek (Ž × Z × M) pri ústí Medvedieho potoka do Lomnice
Trasa:	Juskova Voľa, rázcestie turistických značiek – dolinou potoka Lomnica po telese bývalej úzkokoľajnej železničky – Kováčove lúky – po lesných cestách do doliny Medvedieho potoka – Juskova Voľa, rázcestie turistických značiek
Dĺžka, prevýšenie:	4 km, prevýšenie 80 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	11
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné, náboženské

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa vedie súbežne v prvej tretine so žltou a v poslednej tretine s modrou turistickou značkou; východiskom prechádza aj zelená značka.

Rok otvorenia: 2009; 2010 doplnený

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obec Juskova Voľa, Juskova Voľa 82, 094 12 Juskova Voľa, tel. 057 / 7880 688; Gréckokatolícke mládežnícke centrum Bárka v Juskovej Voli, Juskova Voľa 118, 094 12 Vechec

Poznámky: (1) Informačné panely zhodného vzhľadu stoja aj mimo trasy oddychovo-náučného okruhu Bučí laz prezentovanej na jeho úvodnom paneli, a to v intraviláne obce (napr. Obec Juskova Voľa, Zbojník Jusko) i mimo neho (napr. Lomnice, Zbojnícke chyže). (2) Náučný chodník a podobne aj blízky Lesnícky náučný chodník Zámutovská kolejka zo Zámutova vedú sčasti po telese bývalej úzkorozchodnej lesnej železnice (pozri heslo Zámutovská kolejka nižšie).

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Juskova Voľa. Počtom obyvateľov malá obec západne od Vranova nad Topľou na východnom okraji strednej časti Slanských vrchov v doline potoka Lomnica. Vznikla na zákupnom práve asi v 30. rokoch 16. storočia. Podľa prvej písomnej správy o obci z roku 1547 bol prvým šoltýsom Jusko. Prví obyvatelia boli oslobodení od platenia dane kráľovi, čím bola jedinečnou vo svojom okolí s obyvateľstvom rusínskeho pôvodu. V 16. – 17. storočí bola súčasťou panstva Vranov, ktorého vlastníkmi boli postupne Báthoryovci, Ňáriovci, Nádašdyovci, Esterháziovci a Drugetovci. Obyvatelia sa zaoberali chovom dobytka a koní, ťažbou dreva, pálením uhlia a roľníctvom, novodobá je okrem dreva aj ťažba kameňa v dvoch lomoch. Časť obce zničil požiar v roku 1959. Dodnes sa zachovali domy z prvej polovice 20. storočia, drevené stodoly, studne, ploty a iné drobné prvky pôvodnej vidieckej architektúry. Pamiatkou je nad centrom obce pod úpätím vrchu Drina (472 m n. m.) na mieste staršieho dreveného kostola stojaci gréckokatolícky kostol sv. Cyrila a Metoda z roku 1930, jednoloďová historizujúca stavba s predstavanou vežou, v interiéri s nástennými maľbami od J. Wágnera a novodobým ikonostasom z roku 2007.

Zámutovská kolejka. Zaniknutá lesná železnica na východnej strane Slanských vrchov budovaná postupne v rokoch 1905 – 1914 s rozchodom 760 mm pôvodne s parnou prevádzkou na trase Čemerné – Zámutov – Ráztoky. Úzkokoľajka s dĺžkou 18,2 km vychádzala od železničnej stanice v obci Čemerné, dnešnej stanice Vranov nad Topľou predmestie. Viedla dolinami Lomnice a Zámutovského potoka s dvoma krátkymi odbočkami – 3 km dlhou do doliny Medvedieho potoka a z nej 0,4 km dlhou do doliny Košiarneho potoka. Končila v hornej časti povodia Zámutovského potoka v masíve Šimonky (1 092 m n. m.) v lokalite Ráztoka. V roku 1934 sa po vyťažení dreva v dosahu trate prevádzka na trati zastavila. V rokoch 1938 – 1939 sa po nej, ako súčasti kurióznej náhrady za nefunkčnú železničnú trať Košice –

Michaľany, plánovala a vo februári – marci 1939 aj krátko fungovala nákladná preprava vojenského materiálu, a to po trase lesnej železnice Prešov – Zlatá Baňa – Stavenie, cez masív Dubníka novou lanovkou a ďalej zámutovskou lesnou železnicou do Vranova nad Topľou (v oblasti sa riadna železničná spojnica, trať Prešov – Strážske, vybudovala až v roku 1943). Po druhej svetovej vojne bola prevádzka pre ťažbu dreva na skrátenej trati obnovená, celkom zanikla v roku 1957 s nástupom automobilovej dopravy. V teréne dodnes vidno viac pozostatkov železnice (oporná stena pri Vechci, teleso trate – sčasti ho využíva lesná cesta ako aj trasy dvoch náučných chodníkov –, podvaly, násyp, torzá mostov či rampy).

Prírodná pamiatka Skaly pod Pariakovou. Chránené územie juhozápadne od Juskovej Vole v závere doliny Medvedieho potoka v strednej časti hlavného chrbta Slanských vrchov medzi Makovicou a Čeršlinou vyhlásené v roku 1987 na ochranu lesného územia s jedným z najkrajších skalných komplexov Slanských vrchov. Mnohé bralá – zvyšky lávových prúdov z pyroxenických andezitov – majú bizarné tvary, podľa ktorých boli pomenované, napr. Skalný hríb, Kamenné srdce, Obria skala.

Slanské vrchy. Mohutné, prevažne zalesnené pohorie na východnom Slovensku s pretiahnutým pôdorysom severo-južného smeru, dlhé asi 50 km s max. šírkou okolo 15 km, zužujúce sa na dvoch miestach – v oblasti Dargovského priesmyku a Slanského sedla – len na 1 – 2 km. Zaberá územie medzi Vyšnou Šebastovou, Herľanmi, Skárošom, Kazimírom, Zámutovom a Okružnou. Južné, asi 28 km dlhé ohraničenie pohoria (medzi Skárošom a Kazimírom) tvorí slovensko-maďarská štátna hranica, za ktorou pokračuje ešte v dĺžke zhruba 10 km ako Szalánci-hegység. Pohorie s hrasťovou štruktúrou, vyzdvihnuté pozdĺž severo-južných okrajových zlomov, budujú v prevažnej miere neogénne andezity a ich pyroklastiká, len ojedinele v južnej časti dacity. Priečne zlomy pohorie členia na nerovnako vyzdvihnuté časti – podcelky –, z ktorých najvyšším je Šimonka (1 092 m n. m.) na severe pohoria. V strednej časti sú na niekoľkých miestach obnažené intrúzie dioritového porfyritu. Odrazom stratovulkanickej a mladšej hrasťovej stavby je silno členitý hornatinový reliéf so skalnými hrebeňmi a bralami na vyvetrávajúcich lávových prúdoch a s odlesnenými kotlinkami (Zlatobanská, Lúčinská, Banská) a brázdami (Salašská) s hladko modelovaným reliéfom na komplexoch relatívne menej odolných tufov. Pre uvedené horninové kombinácie a členitý reliéf je typický výskyt zosuvov. V najužších častiach na juhu pohorie križujú dopravné komunikácie medzinárodného významu – Dargovským priesmykom (473 m n. m.) vedie cesta I. triedy 19 z Košíc na slovensko-ukrajinskú hranicu vo Vyšnom Nemeckom a Slanským sedlom (312 m n. m.) prechádza viackoľajná železničná trať 190 Košice – Čierna nad Tisou.

Názvy informačných panelov

1. Oddychovo-náučný okruh Bučí laz
2. Lesná železnica
3. Močidlá konope
4. Lesné mokrade
5. Potok Lomnica
6. Prícestné kríže
7. Zvernica Rokytová
8. Obyvatelia lesa
9. Svíbová
10. Funkcie lesov
11. Hradenie bystrín
12. Gréckokatolícke mládežnícke centrum Bárka

Informačné panely v teréne nie sú označené názvom náučného chodníka ani nie sú číslované.

Lesná železnica

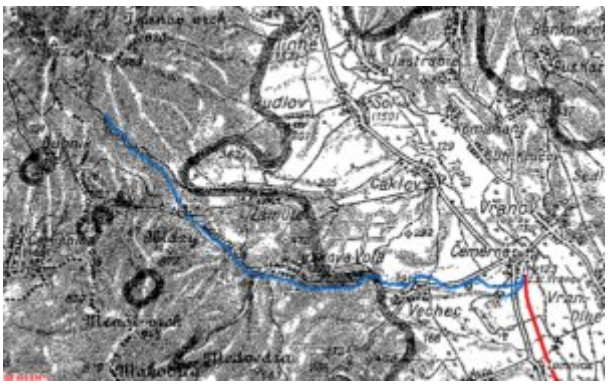

Mocidlá kompe

Svíbová
415,0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

